

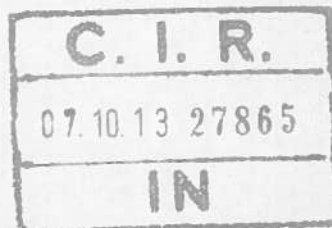
Annemie TURTELBOOM
Minister van Justitie

Aan de heer Guy Rapaille
Voorzitter Vast Comité I

Leuvenseweg 48 bus 5

1000

BRUSSEL

Uw bericht van
03.09.2013

uw kenmerk
2013.226

ons kenmerk
KAB/FS/10191

datum
23.09.2013

Geachte heer Voorzitter,

Betreft: toezichtonderzoek 2013.226

In antwoord op uw brief van 03.09 2013 en het toezichtonderzoek 2013.226, naar de wijze waarop "de inlichtingendiensten informatie verzamelen over politieke mandatarissen, de wijze waarop ze met deze informatie omgaan en analyseren en de wijze waarop ze hierover rapporteren aan de bevoegde overheden", wil ik u hierbij de goede ontvangst bevestigen.

In bijlage laten wij u eveneens de opmerkingen van de Veiligheid van de Staat geworden met betrekking tot dit toezichtonderzoek waaruit blijkt dat deze dienst duidelijk aangeeft dat ze reeds een deel van haar bedrijfsprocessen heeft aangepast en nog zal verbeteren in de nabije toekomst en rekening zal houden met de aanbevelingen en conclusies van het toezichtrapport.

De nota van de Veiligheid van de Staat dd. 29.03.2013, waarnaar u verwijst in uw rapport op pag.11, en gericht aan de minister van Justitie met als onderwerp "De reguliere werking van de VSSE – van 'AS IS' naar 'TO BE' zal eerstdaags besproken worden met de VSSE, ADIV en de beleidscellen van Landsverdediging en Justitie om o.a.;

- Te komen tot eenduidige richtlijnen m.b.t. de inwinning, verwerking, raadpleging, opslag en archivering van gegevens;
- Of er een specifiek regime moet gelden voor politieke partijen
- Om de uiteindelijke afspraken voor te leggen ter goedkeuring van het MCIV

Wij zullen niet nalaten u te informeren over de resultaten hiervan.

Mag ik er op aandringen dat de opmerkingen van de VSSE als bijlage bij het verslag zouden worden toegevoegd. Ook wil ik vragen dat het rapport –ontdaan van de vermelding “beperkte verspreiding” – onmiddellijk na de bespreking ervan door de senatoriële begeleidingscommissie, wordt gepubliceerd op de website van het Comité, zodat dit document toegankelijk is voor alle belangstellenden.

Met voorname hoogachting,

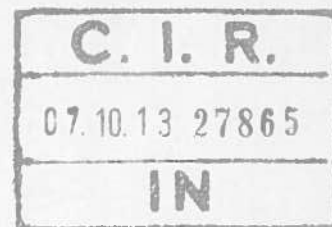
A handwritten signature in black ink, consisting of a large, sweeping horizontal stroke at the top, followed by a vertical line that descends and then curves into a series of smaller, connected loops and a final downward stroke.

Annemie Turtelboom
Minister van Justitie

- Bijlage 1

veiligheid van de staat
sûreté de l'état

Bijlage 1: opmerkingen van de VSSE bij het rapport van het Vast Comité I over de wijze waarop de inlichtingendiensten informatie verzamelen over politieke mandatarissen, de wijze waarop ze met die informatie omgaan en analyseren en de wijze waarop ze hierover aan de bevoegde overheid rapporteren (transversaal onderzoek)

Onze reactie is opgebouwd aan de hand van de structuur van punt IV. ('Synthese') van het ontwerpverslag van het Comité I.

1. Het aanmaken en verspreiden van gegevens in verband met politieke mandatarissen

Tot ons genoegen stellen we vast dat de visie van het Comité I en van de Veiligheid van de Staat met betrekking tot het aanmaken en verspreiden van gegevens in verband met politieke mandatarissen gelijk loopt. Deze gegevens kunnen en moeten in bepaalde gevallen (indien ze kaderen in bedreigingen die de inlichtingendiensten wettelijk moeten opvolgen) aangemaakt worden maar mogen het parlementaire werk niet in de weg staan.

2. Het uitklaren van bedrijfsprocessen

Het Comité I oordeelt dat bedrijfsprocessen van onder meer onze dienst in verband met collecte, analyse, bewaring en verspreiding van gegevens (niet enkel in verband met het melden van politieke mandatarissen) te weinig worden aangestuurd en roept ons op om hier verandering in aan te brengen. Ook dit standpunt reflecteert in grote mate onze visie zoals verwoord in de nota « De reguliere werking van de VSSE – van AS IS naar TO BE » van 29 maart 2013 ten aanzien van uw ambt. In die nota verklaarden we duidelijk dat onze dienst bereid is om bepaalde bedrijfsprocessen, in overleg met de toezichthoudende overheid, grondiger af te lijnen en uit te klaren. Intussen werden de in voornoemde nota aangekondigde voorzorgsmaatregelen in acht genomen. De procedures die gevolgd moeten worden wanneer de naam van een politiek mandataris voorkomt in een onderzoek van de VSSE, werden beschreven in twee dienstnota's. Beide nota's regelen duidelijk hoe er dient gehandeld te worden wanneer de naam van een politieke mandataris opduikt bij de collecte, bij de opslag en bij de verwerking in analysedocumenten van de VSSE. De richtlijnen sporen in grote mate ook met de ministeriële instructie van 25 mei 2009 met betrekking tot de meldingsplicht aan de minister van justitie. Het enige verschil tussen de ministeriële instructie en de interne dienstnota's betreft het vermelden van het opduiken van politieke mandatarissen in ruwe gegevens van de VSSE.

Wat betreft het verbeteren van bedrijfsprocessen willen we nog duidelijk aangeven:

- dat onze dienst graag bereid is om met de minister van justitie en de ADIV samen te werken om te komen tot eenduidige richtlijnen m.b.t. de inwinning, verwerking, raadpleging, opslag en archivering van gegevens;
- dat de zogenaamde BIM-wet mechanismen heeft voorzien ter bescherming van journalisten, advocaten en artsen; dat het een bijzonder complexe zaak zou zijn om een specifiek regime te voorzien bij de collecte van informatie over nog andere categorieën van personen;
- dat we in overleg met de minister van justitie en de ADIV ook willen ingaan op de vraag of deze procedures ook zouden moeten gelden voor politieke partijen.

- dat we in verband met de fase « collecte » (in onze terminologie: « verzamelen van ruwe gegevens ») het standpunt verdedigen dat daar geen appreciatie moet gemaakt worden van entiteiten. Dat was reeds de lijn in onze nota aan de minister van 29 maart 2013 en heeft in grote mate te maken met de onmogelijkheid om op basis van ruwe gegevens een duidelijke inschatting te maken;
- dat we bevestigen dat in analysedocumenten wel degelijk een appreciatie wordt gemaakt per entiteit ('ter info' of 'pertinent'). Analysediensten zullen in de toekomst voor entiteiten die 'pertinent' werden gelinkt ook synthesefiches aanmaken die – op basis van alle beschikbare informatie – een beschrijving geven van de reden waarom de entiteit in kwestie pertinent werd gelinkt. Het opmaken van synthesefiches zal gradueel ingevoerd worden. In eerste instantie zullen enkel de belangrijkste targets van onze dienst voorzien worden van een synthesefiche. Het opmaken van deze synthesefiches komt onzer inziens in grote mate tegemoet aan de opmerkingen van het Comité I met betrekking tot de noodzaak van een meer specifieke appreciatie per entiteit;
- het Comité I verwijst in zijn antwoord herhaaldelijk naar een arrest van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (de zaak SEGERSTEDT-WIBERG e.a.). We menen dat het voorstel opgenomen in onze nota aan de minister van 29 maart 2013 met betrekking tot het opslaan in onze databank van gegevens, volstaat om aan mogelijke klachten tegemoet te komen. Dat betekent dat we gegevens van entiteiten die ter info gelinkt werden, 5 jaar wensen te bewaren alvorens ze te verplaatsen naar een dood archief (op voorwaarde dat ze niet opnieuw opdoken). Entiteiten die pertinent gelinkt werden (en waarvan we dus stellen, na evaluatie, dat ze bijdragen tot het tot stand komen van een dreiging zoals bedoeld in de wet) willen we 10 jaar bewaren en na herevaluatie eveneens verplaatsen naar een dood archief;
- het spreekt voor zich dat we de uiteindelijke afspraken willen voorleggen aan het MCIV.

3. De meldingsplicht.

Intussen werden technische ingrepen gepleegd die onze dienst toestaan om relatief eenvoudig (met de spreekwoordelijke druk op de knop) alle nieuwe documenten op te roepen waarin volgens de auteur van het document, politieke mandatarissen opdoken. Sinds ons schrijven aan de minister van 29 maart 2013 melden we aan de minister van justitie elke politicus die opduikt in analysedocumenten van onze dienst (dus niet wanneer ze opduiken in ruwe informatie beschikbaar voor onze dienst). Deze wijzigingen in de praxis werden gerealiseerd door twee dienstnota's die, zoals eerder aangegeven, in bijlage terug te vinden zijn. De publicatie van deze nota's impliceert dat elke medewerker van onze dienst de nieuwe procedure moet kennen en toepassen;

- We zijn bereid in gesprek na te gaan of deze richtlijn moet uitgebreid worden tot politieke partijen;
- We laten het aan de minister over om vast te leggen volgens welke modaliteiten deze meldingen dienen te gebeuren (maandelijks, onder welke vorm, ...). We zijn graag bereid hierover overleg te plegen met de minister.
- We willen de minister er ook attent op maken dat, sinds de publicatie van de dienstnota's midden augustus, alle informatie die aan Belgische correspondenten wordt verstuurd (behoudens de louter administratieve documenten), ook aan haar ambt worden overgemaakt. We hopen dat deze informatiestroom een bijkomende mogelijkheid biedt om de werkzaamheden van onze dienst op te volgen.

4. Verspreiding van informatie naar andere binnen- en buitenlandse diensten

Het regelen van de contacten tussen onze dienst en andere binnen- en buitenlandse diensten is een complexe zaak. De waarde van de relaties met voornamelijk onze buitenlandse zusterdiensten is in grote mate afhankelijk van de posities die onze dienst in dergelijke relaties kan innemen. Overregulering zou snel kunnen leiden tot inhoudsloze relaties en het mislopen van bijzonder nuttige informatie in het kader van de uitoefening van onze opdrachten.

- Dat neemt niet weg dat afspraken en verduidelijking wel degelijk mogelijk zijn. Die afspraken moeten dan wel gelden voor alle diensten die contacten onderhouden met buitenlandse inlichtingendiensten. We verwijzen hier ook graag opnieuw naar onze nota aan de minister van 29 maart 2013. Daar gaven we al aan dat we met betrekking tot de producten en de bestemmingen van onze dienst graag één en ander wat duidelijker in kaart willen brengen en afbakenen. We zijn bereid om dat in overleg met de minister te doen. We verwijzen in dit verband ook naar de klantentevredenheidsmeting 2012 die door onze dienst werd uitgevoerd en die positieve resultaten kan voorleggen. Dat neemt niet weg dat we nog een lange weg af te leggen hebben. Onze medewerkers kunnen nog beter gevormd worden. Op dat vlak werken we aan een handboek analyse waarin alle cruciale processen beschreven worden die in onze organisatie worden gerealiseerd. We nemen graag het resultaat, het handboek, met u door in functie van het afstemmen van die procedures op de huidige politieke realiteit.
- Er wordt tegelijkertijd, in samenwerking met ADIV, de Inlichtingen- en Veiligheidsschool, het Comité I en de Koninklijke Militaire School, gewerkt aan de uitbouw van een Belgian Intelligence Academy. Op die manier kunnen we nog beter dan in het verleden de wettelijke richtlijnen en afspraken ingang doen vinden in de praktijk van elke dag.

5. Bijzondere waarborgen:

- We stellen vast dat het Comité I het aan de wetgevende en uitvoerende machten in dit land over laat om na te gaan of bijzondere waarborgen voor politieke mandatarissen nodig zijn. Onze dienst herhaalt haar bereidheid om het eventueel opduiken van politieke mandatarissen met de nodige omzichtigheid, met respect voor hun parlementair werk en met duidelijke richtlijnen te benaderen. Dat neemt echter niet weg dat – zoals reeds vermeld onder punt 1 van deze tekst – politieke mandatarissen op eenzelfde manier dienen behandeld te worden wanneer zij zouden bijdragen tot het tot stand komen van een dreiging zoals bedoeld in de wet. We vragen ons af of bijzondere waarborgen die gelijke behandeling eerder bemoeilijken dan wel vergemakkelijken.

VERTROUWENWEKKENDE MAATREGELEN

Via de in deze nota aangekondigde stappen hopen we te werken aan de ontwikkeling van een veiligheidscultuur. Als inlichtingendienst botsen we immers geregeld op het ontbreken van zo'n cultuur en menen we een zekere onbekendheid – en mogelijks daardoor ook een ietwat negatieve houding – van de kant van politici ten aanzien van onze werking, onze doelstellingen en onze producten te ontwaren. Om die reden werd in het Strategisch Plan 2013-2016 een specifieke doelstelling in dat verband ('De kennis van beleidsorganen over de inlichtingenwereld verbeteren') opgenomen. We zijn vragende partij om deze doelstelling in overleg met de minister van justitie verder te concretiseren.